

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Mediacja](#) > [Mediacja W Państwach UE](#) > [Luxembourg](#)

Mediacja w państwach UE

Autor treści:
Luksemburg

Luksemburg

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy działający w wymiarze sprawiedliwości w Wielkim Księstwie Luksemburga są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Nie istnieje centralny organ odpowiedzialny za regulację zawodu mediatora.

Poza mediacją w konkretnych sektorach (bankowość, ubezpieczenia itp.), a także oprócz [rzecznika praw obywatelskich](#), który odpowiada za mediację w sprawach administracyjnych, i [Komitetu Obrony Praw Dziecka](#) (Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner), istnieją stowarzyszenia prawnicze, które prowadzą działalność w zakresie mediacji. Są to:

- [Luksemburskie Stowarzyszenie Mediacji i Uprawnionych Mediatorów](#) (ALMA asbl – stowarzyszenie o charakterze niezarobkowym);
- [Centrum Mediacji w Sprawach Cywilnych i Handlowych](#) (CMCC);
- [Centrum Mediacji](#) (asbl – stowarzyszenie o charakterze niezarobkowym);
- [Centrum Mediacji Społecznej i Rodzinnej](#) (prowadzone przez fundację Pro Familia);

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest dopuszczalna głównie w:

- sprawach administracyjnych,
- sprawach karnych,
- sprawach rodzinnych,
- sprawach gospodarczych,
- sporach sąsiedzkich.

Podstawowe cechy mediacji w sprawach cywilnych i handlowych to ugodowość, poufność procesu, a także udział niezależnego, bezstronnego i kompetentnego mediatora. Mediacja może odnosić się do całego sporu lub jego części. Dotyczy to zarówno mediacji umownej, jak i mediacji sądowej, ze szczególnym uwzględnieniem mediacji rodzinnej.

W ramach mediacji umownej każda ze stron może zaproponować mediację drugiej stronie lub pozostałym stronom na każdym etapie postępowania sądowego, tak długo, jak nie zapadł wyrok w danej sprawie, niezależnie od postępowania sądowego lub arbitrażowego.

W ramach mediacji sądowej sąd rozpatruje już spór w sprawie cywilnej, handlowej lub rodzinnej i w dowolnym momencie postępowania może zastosować mediację sądową, tak długo, jak nie zapadł wyrok w sprawie. Wyjątkiem są sprawy przed Sądem Kasacyjnym i sprawy, w których wydano zarządzenia tymczasowe. Sąd może wezwać strony z własnej inicjatywy lub na wspólny wniosek stron mediacji, lecz w każdym przypadku strony muszą wyrazić zgodę. Jeżeli sąd rozpatruje spór, który dotyczy problemu z zakresu prawa rodzinnego, przy czym przypadki te stanowią katalog zamknięty, może zaproponować stronom mediację i zarządzić nieodpłatne spotkanie informacyjne, na którym wyjaśnia się zasady, procedurę i skutki mediacji.

W sprawach karnych prokurator (procureur d'Etat) może, pod pewnymi warunkami i przed podjęciem decyzji o ściganiu z urzędu, postanowić o zastosowaniu mediacji, jeżeli:

- przyczyni się to do zadośćuczynienia lub naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu lub
- położy to kres zakłóceniu wynikającemu z danego czynu lub
- przyczyni się do resocjalizacji sprawcy czynu.

Zastosowanie mediacji nie stanowi przeszkody dla późniejszego podjęcia decyzji o wszczęciu postępowania sądowego, zwłaszcza jeżeli warunki mediacji nie są przestrzegane.

Czy istnieją szczegółowe przepisy, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest całkowicie dobrowolne.

Mediacja w sprawach administracyjnych i karnych, a także tzw. mediacja «sektorowa», są regulowane szczegółowymi przepisami.

Informacje i kształcenie

Mediator w sprawach karnych

System mediacji w sprawach karnych wprowadzono [ustawą z dnia 6 maja 1999 r.](#) i [rozporządzeniem wielkksiążęcym z dnia 31 maja 1999 r.](#) Przed podjęciem decyzji o ściganiu z urzędu prokurator może zastosować mediację, jeżeli wydaje mu się, że przyczyni się to do zadośćuczynienia lub naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu lub położy kres zakłóceniu wynikającym z danego czynu bądź też przyczyni się do resocjalizacji sprawcy czynu. Jeżeli prokurator podejmie decyzję o zastosowaniu mediacji w sprawie karnej, może wyznaczyć na mediatora dowolną osobę posiadającą stosowne uprawnienia.

Uzyskanie uprawnień:

Osoba, która chce uzyskać uprawnienia do występowania jako mediator w sprawach karnych, składa wniosek do Ministerstwa Sprawiedliwości, które rozpatruje wniosek po uzyskaniu opinii prokuratora generalnego (Procureur général d'Etat).

Mediator w sprawach cywilnych i handlowych

Krajowe ramy ustawodawcze dotyczące mediacji w sprawach cywilnych i handlowych w formie nowego kodeksu postępowania cywilnego nakreśla [ustawa z dnia 24 lutego 2012 r.](#) Za pomocą tej ustawy Luksemburg dokonał transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych, przejmując określone w niej zasady dotyczące sporów transgranicznych również w odniesieniu do sporów krajowych. Ustawę uzupełnia [rozporządzenie wielkksiążęce z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie procedury nadawania uprawnień mediatorom sądowym i rodzinnym, specjalnego kształcenia z zakresu mediacji i nieodpłatnego spotkania informacyjnego.](#)

Mediator jest osobą trzecią, której zadanie polega na wysłuchaniu stron razem, a w stosownym przypadku - osobno, tak aby znalazły rozwiązanie dzielącego je sporu. Mediator nie narzuca stronom rozwiązań, lecz zachęca je do uzgodnienia rozwiązania w drodze negocjacji i w sposób polubowny.

Mediacja sądowa i mediacja rodzinna może zostać powierzona mediatorowi posiadającemu uprawnienia lub

mediatorowi bez uprawnień. Uprawnionym mediatorem jest osoba fizyczna posiadająca stosowne uprawnienia nadane przez ministra sprawiedliwości.

W przypadku mediacji umownej oraz w razie sporu transgranicznego strony mogą powołać mediatora bez uprawnień.

Uzyskanie uprawnień:

Kompetencje do nadawania uprawnień mediatorom posiada minister sprawiedliwości. W sprawach cywilnych i handlowych mediatorzy nie potrzebują uprawnień do mediacji umownej.

Każda osoba fizyczna może złożyć wniosek o nadanie uprawnień, jeżeli spełnia warunki przewidziane w ustawie z dnia 24 lutego 2012 r. o wprowadzeniu zagadnień dotyczących mediacji w sprawach cywilnych i handlowych do nowego kodeksu postępowania cywilnego, a także w rozporządzeniu wielkoksiażęcym z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie procedury nadawania uprawnień mediatorom sądowym i rodzinnym, specjalnego programu kształcenia w zakresie mediacji i nieodpłatnego spotkania informacyjnego.

Na mocy ww. dyrektywy 2008/52/WE i art. 1251-3 ust. 1 akapit trzeci ustawy z dnia 24 lutego 2012 r. o mediacji osoba świadcząca usługi z zakresu mediacji, która spełnia równoważne lub w znacznym stopniu porównywalne warunki uzyskania uprawnień w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jest zwolniona z konieczności uzyskania uprawnień w Wielkim Księstwie Luksemburga.

Uprawnienia nadaje się na czas nieokreślony.

W art. 1251-3 ust. 2 nowego kodeksu postępowania cywilnego i w rozporządzeniu wielkoksiażęcym z dnia 25 czerwca 2012 r., o którym mowa powyżej, określono wszystkie warunki, które musi spełniać osoba fizyczna wnosząca o nadanie uprawnień.

1. Osoba taka musi cieszyć się nieposzlakowaną opinią oraz posiadać odpowiednie kompetencje, i wykształcenie, a także dawać gwarancje niezależności i bezstronności.
2. Wnioskodawca musi przedstawić wyciąg z luksemburskiego rejestru karnego lub podobny dokument wydany przez właściwe władze krajowe w miejscu pobytu, w którym wnioskodawca przebywał przez ostatnie pięć lat.
3. Wnioskodawca musi korzystać z praw obywatelskich i praw politycznych.
4. Osoba taka powinna posiadać specjalne przygotowanie z zakresu mediacji, potwierdzone:
 - albo dyplomem magistra w dziedzinie mediacji wydanym przez Uniwersytet w Luksemburgu lub inny uniwersytet, inną placówkę szkolnictwa wyższego lub inną placówkę zapewniającą wykształcenie na tym samym poziomie, wyznaczoną zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
 - albo trzyletnim doświadczeniem zawodowym uzupełnionym «specjalnym wykształceniem z zakresu mediacji» zgodnie z art. 2 ww. rozporządzenia wielkoksiażęcym z dnia 25 czerwca 2012 r.;
 - albo wykształceniem z zakresu mediacji uznawanym w państwie członkowskim Unii.

Uniwersytet w Luksemburgu prowadzi specjalny [program kształcenia \(studia magisterskie\) w zakresie mediacji](#).

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja często jest bezpłatna. W przypadku gdy mediacja jest odpłatna, jest to zawsze wyraźnie zaznaczone.

W ramach mediacji umownej wynagrodzenie mediatorów jest ustalane w sposób dowolny. W tym przypadku strony ponoszą koszty wynagrodzenia w równych częściach, chyba że postanowią inaczej.

W ramach mediacji sądowej i rodzinnej, wysokość wynagrodzeń ustala rozporządzenie wielkoksiażęce.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Należy zauważyć, że ugody zawarte w drodze mediacji w sprawach cywilnych i handlowych mają taką samą moc dowodową co orzeczenie sądu. Ugody zawarte w drodze mediacji w innym państwie Unii Europejskiej lub na

szczeblu krajowym są objęte klauzulą wykonalności w Unii Europejskiej na mocy dyrektywy 2008/52/WE, o której mowa powyżej. Ugoda, całkowita lub częściowa, staje się wykonalna po jej poświadczeniu przez właściwy sąd.

Ustawą z dnia 24 lutego 2012 r. dokonano transpozycji dyrektywy do prawa krajowego. Na mocy ustawy mediacja uzyskała ten sam status co obowiązujące postępowania sądowe.

Przydatne linki

[Ministerstwo Sprawiedliwości](#);

[Luksemburskie Stowarzyszenie Mediacji i Uprawnionych Mediatorów](#) (ALMA asbl – stowarzyszenie o charakterze niezarobkowym);

[Centrum Mediacji w Sprawach Cywilnych i Handlowych](#) (CMCC);

[Centrum Mediacji w Sprawach Cywilnych i Handlowych](#) (CMCC asbl – stowarzyszenie o charakterze niezarobkowym);

[Centrum Mediacji](#) (asbl – stowarzyszenie o charakterze niezarobkowym);

[Centrum Mediacji Społecznej i Rodzinnej](#)

■ Ostatnia aktualizacja: 05/08/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.